

Plan for styrkelse og omstilling af beskæftigelses-, aktivitets-, og netværkstilbud for borgere med handicap

Baggrund

Socialforvaltningen råder i dag over en række beskæftigelses- aktivitets- og netværkstilbud til voksne borgere med handicap, der på grund af deres psykiske og fysiske funktionsnedsættelse ikke kan varetage et job på det almindelige arbejdsmarked. Målgruppen spænder over borgere med meget lavt funktionsniveau, til borgere med mellem til højt funktionsniveau. Borgerne bor i Socialforvaltningens døgntilbud, botilbud og bofællesskaber, hos forældre/familie eller i egen lejlighed, hvorfra de fx modtager hjemmevejlederstøtte.

Beskæftigelses- og aktivitetstilbuddene er primært etableret efter Servicelovens § 103, beskyttet beskæftigelse og § 104, aktivitets – og samværstilbud. Tilbuddene er organiseret efter borgernes funktionsniveau og består af kommunale - såvel som selvejende tilbud der har driftsaftale med Københavns Kommune. Socialforvaltningen har derudover to netværkstilbud som ikke er oprettet efter en bestemt paragraf i serviceloven, og som noget nyt samarbejder Socialforvaltningen med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen om at tilbyde afklaringsforløb for borgere i Socialforvaltningens beskæftigelsesrettede tilbud.

Tilbuddene har overvejende åbent i dagtimerne, mens tre tilbud tilbyder netværksskabende aktiviteter i aften timerne.

Figur 1: Beskæftigelses – og aktivitetstilbud til borgere med handicap

Borgere med mellem til højt funktionsniveau	Borgere med mellem til lavt funktionsniveau	Borgere med lavt funktionsniveau
Kommunale Jopshop Væveriet Medieskolen Juno Kunsts skolen Genbrugsriget Koloritten Brønshøjvej Puls en (Åftenåbent) Tusindfryd (Åftenåbent)	Kommunale Strandparkscentret Løvstikken Selvejende Strødammen Dagtilbuddet Lærkevej Dagklub Borgervænget Sdr. Fasanvej	Dagtilbud der enten ligger i de fysiske rammer på borgerens botilbud eller arbejder tæt sammen med botilbuddet for at kunne tage hensyn til borgernes helt særlige behov.
Selvejende Idrætsskolen for Udviklingshæmmede Lavuk Entertainment Voksenklubben Lavuk (Åftenåbent)		

En styrkelse og omstilling indenfor rammen

Udviklingen af beskæftigelses-, aktivitets-, og netværkstilbud berører primært tilbud, borgere og medarbejdere i det nye Center for Selvstændig Bolig og Beskæftigelse. Det er opstået ved sammenlægningen af det tidligere Center Paletten og Center for Selvstændige Boformer pr. 1. juli 2016. Fusionen af de to centre blev besluttet i forbindelse med budget 2017 og understøtter en sammenhængende og ambitiøs indsats ift. uddannelse og beskæftigelse for borgere med handicap.

Samtidig arbejder centret fortsat på at udvikle netværksskabende aktiviteter, der fremmer borgerens relationer og netværk, og forebygger ensomhed.

Der er både tale om en styrkelse og en omstilling. Tilbuddene bliver styrket i form af nye samarbejdsaftaler med Beskæftigelses – og Integrationsforvaltningen og Aftenskolerne i København. Samtidig er der tale om en omstilling inden for rammen af de kommunale tilbud i Center for Selvstændig Bolig og Beskæftigelse (Væveriet, Jobshop, Medieskolen Juno, Kunstsikolen, Brønshøjvej, Genbrugsriget, Løvestikken, Koloritten, Strandparkscentret, Netværket Pulsen og Tusindfryd), så indhold, aktiviteter og fysiske rammer sikrer de bedste muligheder for at flere borgere med handicap rykker tættere på arbejdsmarkedet og færre borgere oplever ensomhed.

Udviklingstiltagene understøtter det overordnede mål i Socialstrategien om, at borgere med handicap skal støttes i at bruge deres ressourcer, pejlemærkerne om at flere københavnere med særlige behov kommer i uddannelse eller beskæftigelse, at flere i højere grad mestrer deres eget liv, og at flere københavnere med særlige behov oplever høj livskvalitet. Tiltagene understøtter ligeledes Borgercenter Handicaps målgruppeplan og forvaltningens nye fokusområder.

De konkrete tiltag

Omstillings – og udviklingstiltag er for overblikkets skyld beskrevet under de to fokusområder, der kort sagt handler om 1) *at alle skal have noget at stå op til* og 2) *at alle skal have en ven*.

1) Flere unge i uddannelse og beskæftigelse – alle skal have noget at stå op til.

Formål, viden og målgruppe

Socialforvaltningen ønsker at alle skal have noget at stå op til, og vil med forskellige tiltag understøtte borgerne i opnå dette da det giver både selvværdi og kompetencer til et så selvstændigt liv som muligt. Det gælder ikke mindst unge med handicap, der efter deres særlige tilrettelagte ungdomsuddannelse, skal i enten uddannelse eller beskæftigelse, men hvor funktionsnedsættelsen kan skygge for ønsker og drømme, og hvor der er behov for en særlig indsats for at de unge kan komme så tæt på arbejdsmarkedet som muligt.

Tiltagene bygger på erfaringer og viden fra Gentofte Kommune, der har skabt god effekt for borgerne gennem kompetenceudviklende og jobrettede forløb til borgere med forskellige forudsætninger og funktionsnedsættelser. Endvidere er der gode erfaringer fra Socialforvaltningens egne jobformidlinger ViVil (udsatteområdet) og JobShop (handicap), der igennem en særlig tilrettelagt indsats bygger bro mellem virksomheder og borgere, der har brug for en særlig håndholdt indsats for at komme tættere på arbejdsmarkedet.

Målgruppen er: 1) borgere som er under afklaring i beskæftigelses- og integrationsforvaltningen, er under 30 år og har lettere udviklingshæmning eller autismespektrumforstyrrelser med normalbegavelse, og som vurderes at have behov for en særlig håndholdt indsats i deres afklaring af deres vej mod uddannelse eller beskæftigelse eller ressourceforløb, 2) borgere som er visiteret til beskyttet beskæftigelse eller aktivitets- og samværstilbud, og hvor sigtet er at de igennem den faglige indsats og målrettede læringsforløb kan blive i stand til at indgå i Socialforvaltningens beskæftigelsesrettede tilbud og aktiviteter eller i støttet beskæftigelse på almindelige virksomheder.

Tiltag og aktiviteter

60 håndholdte afklaringsforløb årligt til unge under 30 år

Der er i dag ca. 329 unge under 30 år, der både har en sag i Socialforvaltningens Borgercenter Handicap og i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. En del af disse kan have gavn af en særlig håndholdt indsats i forhold til uddannelse eller beskæftigelse. De unge har typisk forskellige udviklingsforstyrrelser eller kognitive funktionsbegrænsninger. 197 af de unge bor i dag på et botilbud mens de resterende 132 unge bor i egen bolig eller hos deres forældre.

Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har indgået en aftale om, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen kan henvise borgere til et håndholdt afklaringsforløb i SOF med henblik på en hurtigere og smidigere afklaring af borgeren i forhold til ressourceforløb, uddannelse eller beskæftigelse.

Aftalen på 60 afklaringsforløb om året løber fra 1. juli 2016 til udgangen af 2017, hvorefter aftalen evalueres med henblik på om den kan forlænges.

Ny uddannelses- og beskæftigelsesenhed i Borgercenter Handicap

Ifølge Socialstyrelsen viser forskning og undersøgelser, at matchning og intensiv støtte i starten, en systematisk, vedvarende og individuelt tilpasset støtte, samt koordination og tværfaglighed, har betydning for, om borgere med handicap kommer i beskæftigelse og fastholder beskæftigelse. (Kilde: <http://vidensportal.dk/handicap/Handicap-og-beskaeftigelse/faktorer-pa-forvaltningsniveau>)

Derfor bliver der primo 2017 oprettet en uddannelses- og beskæftigelsesenhed i Borgercenter Handicap, hvor to beskæftigelseskonsulenter vil arbejde for at bygge bro mellem virksomheder og borgere, der har brug for en særlig håndholdt indsats for at komme tættere på arbejdsmarkedet, sikre det rigtige match mellem borger og virksomhed, koordinere og følge systematisk op i forhold til unge borgere med handicap. Enheden skal målrettet opsøge offentlige og private virksomheder for at opdyrke uudnyttede muligheder for job til målgruppen. Enheden skal samarbejde med jobcentre i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, så de unge oplever en sammenhæng i indsatsen, med hjemmevejledere, sagsbehandlere og med Socialforvaltningens egne jobformidlinger ViVil (udsatteområdet) og JobShop (handicap). Jobkonsulenterne skal bygge bro mellem virksomheder og borgere der har brug for en særlig håndholdt indsats for at komme tættere på arbejdsmarkedet.

Nyt væksthuis der til en start skaber ca. 20 nye brugerjobs

Center for Selvstændig Bolig og Beskæftigelse er i gang med at omdanne det nuværende Sundbyvang med kantine, café, sal og aktivitetsrum til Sundby Væksthuis, og der bliver arbejdet på at etablere et offentligt tilgængeligt medborgerhus og spisested. Visionen er, at der skal være plads til borgere med meget forskellige funktionsniveauer i de ca. 20 nye jobs der til en start bliver etableret i det nye væksthuis.

Den gamle kantine på Sundbyvang er i gang med at blive omdannet til et moderne og inkluderende spisested, der skal være væksthuisets naturlige mødested. Det er ønsket at stedet skal drives af brugerne, og dermed skabe flere brugerjobs. Som en start etableres der ca. 12 nye brugerjobs.

Udover etableringen af en café, restaurant og butik, undersøger centret mulighederne for at afholde bl.a. forenings - og firmaarrangementer, som på sigt vil give mulighed for en lang række nye servicejobs til borgere med handicap – og dermed øge antallet af brugerjobs.

Genbrugsriget, som i dag er en populær og velbesøgt genbrugsbutik med brugerjobs, rykker produktion og lager ind i det nye væksthuis, mens selve butikken bliver liggende i Vanløse. Ved udvidelsen etableres 8 nye brugerjobs. Som noget nyt er der ansat en snedker, der sammen med Genbrugsrigets brugermedarbejdere skal omdanne gamle slidte ting til nye hippe ting, der også skal sælges fra butikken. Derudover vil Genbrugsriget sammen med lokale foreninger og naboer til Væksthuset afholde loppemarkeder over vinteren.

Fleksible lærings- og kompetenceudviklingsforløb i det nye Akademi i Sundby Væksthuis

I Sundby Væksthuis bliver der åbnet et akademi, der skal tilbyde fleksible, målrettede og kompetencegivende forløb, der skal gøre borgerne i stand til at varetage de brugerjobs som bliver skabt i Sundby Væksthuis. Det nye Akademi tager udgangspunkt i, at vejen til at kunne opnå og fastholde et job kan bestå af mange små trin, og kan være forskellig fra borger til borger. Tanken er derfor at borgerne i deres eget tempo vil få bygget flere og flere kompetencer på hen ad vejen, der gør dem i stand til at varetage deres job mere og mere selvstændigt. Træningen af nye færdigheder og kompetencer skal ske i kombination med at borgeren starter i brugerjobbet, da evidensbaserede studier viser, at det har en større effekt, hvis borgeren hurtigt udplaceres i jobbet, fremfor at påbegynde med en lang forberedende indsats i et beskyttet miljø. (Kilde: <http://vidensportal.dk/handicap/Handicap-og-beskaeftigelse/faktorer-pa-borgerniveau-med-betydning-for-beskaeftigelse>)

Undervisningsforløb for mindst 48 borgere i et samarbejde mellem Captum og Aftenskolernes Samråd

I forlængelse af visionen om at opstarte et Akademi for borgere med handicap, har Socialforvaltningen indgået en toårig samarbejdsaftale med aftenskolernes samråd om minimum seks undervisningsforløb, der omfatter minimum 48 borgere i kommunens dagtilbud.

Aftalen betyder, at Akademiet og netværket Pulsen kan tilbyde undervisningsforløb med eksterne undervisere, målrettet de behov som borgerne har. Kurserne omfatter fx madlavningskurser for unge som står overfor at skulle flytte hjemmefra, tips og tricks til at holde styr på privatøkonomi, eller kurser om seksualitet og kærester.

Derudover bliver der i samarbejde med aftenskolerne afholdt debatskabende arrangementer for op til 40 borgere ad gangen, hvor temaer om det at skulle flytte hjemmefra, overgangen fra barn til voksen, mødet med omverdenens krav og forventninger til fx uddannelse og beskæftigelse bliver taget op og drøftet.

Effekt

- At borgernes kompetencer og evne til mestring øges,
- At borgerens selvhjulpethed og mulighed for at leve et selvstændigt liv øges
- At flere unge med handicap afklares hurtigere ift. uddannelse, beskæftigelse, ressourceforløb eller pension vha. en håndholdt og sammenhængende
- At flere unge med handicap rykker tættere på uddannelse eller beskæftigelse

2) Netværk og ensomhed – alle skal have en ven

Formål, viden og målgruppe

Formålet med sporet er at styrke indsatsen for at borgere med handicap, i egen bolig, bofællesskaber og botilbud, kan opbygge netværk og opnå sociale relationer, der kan medvirke til at forebygge ensomhed og isolation.

Socialforvaltningen har i dag to netværkstilbud, hvor borgerne kan komme uden at være visiteret – et i Indre By og et på Amager. Der er med succes gjort en stor indsats for at udvikle tilbuddene og derigennem tiltrække borgere med handicap, hjemmeboende og bosiddende i egen bolig, til at deltage i Netværket aktiviteter, og derigennem udbygge borgernes netværk og sociale relationer. Det er disse gode resultater som tiltaget bygger videre på.

Målgruppen er borgere med handicap i egen bolig, borgere der bor hos deres forældre eller borgere i Socialforvaltningens bofællesskaber og tilbud. Borgerne vil ofte være i gang med en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse, være i afklaringsforløb i forhold til uddannelse eller beskæftigelse, være tilknyttet et § 103 eller § 104 tilbud, være i job, eller være folkepensionist.

Tiltag og aktiviteter

Netværkstilbuddet Tusindfryd får tilgængelige og fleksible rammer i Sundby Væksthus

Netværkstilbuddet Tusindfryd, der i dag har til huse i tidligere butikslokaler på Amagerbrogade, flytter ind i Sundby Væksthus og får fuldt tilgængelige - og handicapvenlige lokaler og toiletforhold, der vil gøre det nemmere for ældre borgere med handicap og muligt for borgere med fysiske funktionsnedsættelser at benytte netværkstilbuddet.

Tusindfryd har typisk åbent når de andre dagtilbud har lukket og vil derfor skabe liv i væksthuset i eftermiddags- og aften timerne. Ved indflytningen vil Tusindfryd fortsat kunne producere og sælge aftensmåltider til brugerne fra kantinens køkken, og får endnu bedre rammer til at øve med bandet Spirebanden. Da Sundby Væksthus vil være benyttet af borgere i flere timer af dagen, vil der være en bedre udnyttelse af de fysiske rammer, og på sigt også mulighed for at udvide åbningstiden til gavn for de borgere som fx har brug for et tilbud i de sene eftermiddagstimer.

Væksthuset skal også åbne sig mere op for naboer og frivillige foreninger, så Væksthuset bliver sted, hvor mennesker med og uden handicap kan mødes.

Effekt

- At forebygge ensomhed og isolation blandt borgere med handicap ved at skabe rammerne for at borgerne kan opbygge netværk og sociale relationer
- At de fysiske rammer i kommunens bygninger udnyttes endnu bedre

Inddragelse

En del af omstillingen af dagtilbudsaktiviteterne er udflytningen af brugere og medarbejdere fra det tidligere Jydeholmen der er blevet forelagt HovedMED den 22. januar 2016. Socialudvalget godkendte flytningen af Jydeholmen på et møde i udvalget den 18. maj 2016.

Handicaprådet er blevet præsenteret for tiltag og planer for videreudvikling af området på et dialogmøde med Socialforvaltningen den 11. oktober 2016.

Endvidere er MED-udvalget i Center for Selvstændig Bolig og Beskæftigelse løbende blevet involveret i planerne om udvikling af nye tiltag i centret.